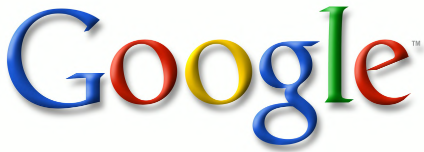
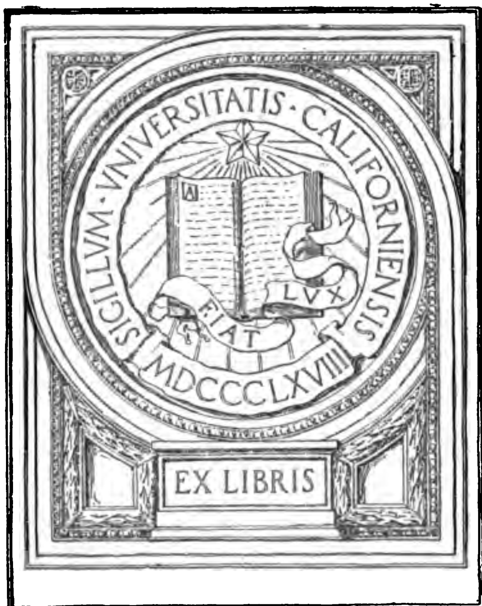

Google

SIGILLVM · VNIVERSITATIS · CALIFORNIENSIS
FIAT LVX
MDCCCLXVIII
EX LIBRIS

MODERN GREEK POEMS

THE BREEZE OF GRANICUS

By Lazarus A. Lazarides

THIRD EDITION

PUBLISHERS:
"CALIFORNIA" GREEK NEWSPAPER
340 3rd str. San Francisco, Cal.

ΛΑΖΑΡΟΥ Α. ΛΑΖΑΡΙΔΟΥ

"ΑΥΡΑ ΤΟΥ ΓΡΑΝΙΚΟΥ"

ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΡΙΤΗ

«Ὅττι καλόν, φίλον ἐστί·
«τὸ δ' οὐ καλόν, οὐ φίλον ἐστίν.»
Θέογνις

ΕΚΔΟΤΙΚΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ
ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΟΣ Η «ΚΑΛΙΦΟΡΝΙΑ»
ΕΝ ΑΓΙΩ ΦΡΑΓΚΙΣΚΩ

ΑΥΡΑ ΤΟΥ ΓΡΑΝΙΚΟΥ

Α.'

ΠΑΛΜΟΙ ΚΑΙ ΟΝΕΙΡΑ

Νικολάῳ Σαλοπούλῳ, ἰατρῷ,
πρώην Γενικῷ Προξένῳ τῆς Ἑλλάδος ἐν Σικάγῳ,
τοῦ τε Ἀσκληπιοῦ καὶ τῶν Μουσῶν ὀτρηρῷ θεράποντι,
ἡ Αὔρα τοῦ Γρανικοῦ ἀφιεροῦται.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

'Ο τόμος οὗτος, ὑπὸ τὸν τίτλον «ἡ Αὔρα τοῦ Γρανικοῦ,» περιέχει ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ποιημάτια, ἅτινα συνέθεσα εἰς λίαν νεαρὰν ἡλικίαν. Καίτοι τὰ πρωτόλειά μου ταῦτα εἶναι ἁπλούστατα ὑπὸ ἔποψιν τέχνης, ὑπερήρεσαν εἰς τὸν ἀείμνηστον 'Αριστείδην Φουτρίδην, καθηγητὴν τῆς 'Ελληνικῆς Φιλολογίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Χάρβαρτ, διὰ τὴν Θεοκρίτειον αὖραν, τῆς λύρας μου, καθὼς ἐξεφράσθη ἔν τινι κριτικῇ περὶ αὐτῶν.

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ὁ ἄνθρωπος εἰς τὴν ποίησιν, καθὼς καὶ εἰς κάθε τέχνην, ἀρχίζει ἀπὸ τὰ ἁπλούστερα καὶ φθάνει βαθμηδὸν διὰ τῆς μελέτης καὶ προσπαθείας εἰς τὰ πολυπλοκώτερα δημιουργήματα τῆς φαντασίας, τὰ ὁποῖα ἀπαιτοῦν περισσοτέραν σκέψιν καὶ ὀλιγώτερον αἴσθημα. Καὶ ὅμως, ὅ,τι δημιουργεῖ κανεὶς εἰς τὴν νεανικήν του ἡλικίαν εἰμπορεῖ νὰ μὴ ἔχῃ τὴν τέχνην τοῦ παλαιμάχου τεχνίτου, εἰμπορεῖ νὰ μὴ ἔχῃ τὴν δύναμιν, τὴν κρίσιν, τὴν λεπτότητα, ἣν ἔχει δημιούργημα ὡρίμου μελέτης καὶ φιλοσοφικῆς σκέψεως, ἀλλ' ἔχει νεανικὴν δροσερότητα, καὶ ἁπλότητα ἐκφράσεως, ἀφοῦ κατορθώνει νὰ τέρπῃ, καὶ νὰ συγκινῇ τὸν κοινὸν ἀναγνώστην. Αὐτός, νομίζω, εἶναι ὁ λόγος διὰ τὸν ὁποῖον ἡ «Αὔρα τοῦ Γρανικοῦ» κατέστη τόσον δημοφιλής, ὥστε νὰ ἀπαιτηθῇ καὶ τρίτη ἔκδοσις αὐτῆς.

Λ.

ΣΤΟΝΟΣ

Ἄσμα δὲν πλέκω τῆς Χαρᾶς· μέσα στὴ βιοπάλη,
Στοὺς στεναγμοὺς συνέθεσα περίεργη ἁρμονία.
Θρηνῶ· κεῖναι τὰ δάκρυα τῆς Μούσης μου τὰ κάλλη
Κ' οἱ πόνοι ποῦ σπαράσσουνε τὴν μαύρη μου καρδία.

Δὲν λέω τραγοῦδι ἐρωτικό· εἶν' ἡ καρδιά μου στεῖρα
Σ' ἐρώτων πλάν' αἰσθήματα· φεύγει ἡ ρωμαντικότης
'Από καρδία σκεπτικοῦ δὲν μοὔγραψεν ἡ Μοῖρα
Εἰς εὐτυχίας ὄνειρα νὰ τέρπητ' ἡ νεότης.

Στάσου, καρδιά μου ἀτίθασση, τὸν Πήγασον σταμάτα
Χαρὰ τὴν λύπη ἀκολουθεῖ τὴν συμφορὰ γαλήνη
Χαρὰ καὶ λύπη εἶν' συνοδοὶ στοῦ βίου μας τὴν στράτα,
Καὶ δάκρυα καὶ στεναγμοὺς ὁ χρόνος γραφοσβύνει.

ΥΠΝΟΣ ΑΞΥΠΝΗΤΟΣ

«Ξύπνα, Μαρία! μἔταξες πῶς θὰ μὲ περιμένῃς
Τὸ βράδυ αὐτό, ποῦ μόνη σου, στὸ σπῆτι σου εἶπες θᾆσαι.
'Εξέχασες τὸν λόγον σου; Στὴν κλίνη σου γλυκαίνεις
Μὔπνον τὰ μαῦρα μάτια σου κιἀμέριμνη κοιμᾶσαι!

Ἄκουσε ποῦ σοῦ τραγουδῶ τοῦ πόνου μου τραγοῦδι.
Μαρία, ξύπνα! Ὁ ἔρως μου τὰ σπλάγχνα μου πληγόνει,
'Αφότου μοῦ προσέφερες δροσᾶτο ἕνα λουλοῦδι,
Καὶ μοὖπες τοῦτο δυὸ καρδιαὶς μἀγάπη ταὶς ἑνόνει.

Μαράθη τὸ λουλοῦδι σου κι' ὁ ἔρως τώρα ἐσβύσθη;
Φιλίαν, ὅρκους, ἔρωτα, τίποτα δὲν θυμᾶσαι;
Δὲν εἶσαι κείνη ὁποῦ ἀληθῆ φιλίαν μοῦ ὡρκίσθη;
Τὰ πάντα τώρα ξέχασες κι' ἀξέγνοιαστη κοιμᾶσαι;»

Αὐτὰ μὲ πόνον ἔλεγεν ὁ Λάμπρος, κι' ἡ Μαρία
Δὲν τὸν ἀκούει ἡ δύστηνη. Πολὺ βαθειὰ ἐκοιμήθη·
Κἄποιος τὴν δολοφόνησεν, ὤ, τὶ ψυχὴ ἀγρία,
Πὤσφαξε κόρην εὔμορφη καὶ δὲν τὴν ἐλυπήθη.

ΤΟ ΛΟΥΛΟΥΔΙ ΣΟΥ

Ἔλα κοντά μου, ἀγάπη μου, κἒν ὄνειρον θὰ σ' εἴπω,
Ψὲς εἶδα μέσ στὸν ὕπνο μου πῶς μπῆκα σἕναν κῆπο,
Σὲ περιβόλι ἀνθόσπαρτο μ' ἄνθη εὔμορφα γεμᾶτο.
'Απ' τἄνθη ἓν λυμπίζομαι μυρόβολο κι' ἀφρᾶτο.
Τὸ λούλουδο στὴν εὐμορφιὰ πρῶτο ἦτον καὶ στὴν χάρι
Στὸν κῆπο τὸν ὁλόανθο θαρρεῖς κἦτον καμάρι.
Μόλις τὸ χέρι μου ἅπλωσα νὰ τὸ μοσχοβολήσω
'Ακούω μιὰ γλυκειὰ φωνὴ χωρὶς νὰ ἐννοήσω
Ποιὸς ἦτον κεῖνος ποῦ ὁμιλεῖ.—«Μή, μὴ τὸ πλησιάζεις»
«Σ' αὐτὸ τὸ δροσολούλουδο χέρι», μοὖπε, «μὴ βάζεις,»
«Φαρμακερὸ 'ναι καὶ πικρὰ πολὺ θὰ μετανοιώσῃς,
«Ἅμα τὸ γγίσῃς, στὴν καρδιὰ πικροὺς πόνους θὰ νοιώσῃς
«Ὁ ἔρως εἶν' ὁ κηπουρὸς ποῦ τὦχει φυτευμένο.»
Ξυπνῶ, βλέπω τὸ λούλουδο ποῦ σὺ μ' εἶχες δομένο.

———«ο»———

Η ΑΣΠΛΑΓΧΝΟΣ

Στὴν κόρην, ποῦ εἶπα. «Σ' ἀγαπῶ,» καὶ δὲν μοὶ ἀπεκρίθη,
Καρδίαν εἶχε μάρμαρον, καὶ πέτραν εἶχε στήθη.

Δὲν θἄλθῃ καιρός, ἄραγε, ποτὲ νὰ μ' ἀγαπήσῃ,
Παρηγορίας βάλσαμον στὰ στήθη μου νὰ χύσῃ;

Δὲν θἄλθῃ καιρός, ἄραγε, νὰ μἒχῃ στὸ πλευρό της
Τὸν δύσμοιρον ἡ ἄσπλαγχνος ἐκείνη ὡραιότης;

Ὁ ἔρως θέλει δάκρυα καὶ λέξις εἶναι μόνον
Ἔρωτας δίχως δάκρυα, κι' ἀγάπη χωρὶς πόνον.

ΤΟΥ ΒΙΟΥ ΤΟΝΕΙΡΟΝ

Ψὲς εἶδα μέσ στὸν ὕπνο μου, πῶς σ' ἕνα περιβόλι
'Ετρέχαμε χαρούμενοι, τρυγόνα μου γλυκειά.
'Απὸ μακρὰν αὔρας πνοὴ φυσοῦσ' ἐμυροβόλει
Καὶ τὴν καρδιά μου ἔτερπεν ἡ ὡραία μυρωδιά.

Στὸ περιβόλι ἐτρέχαμε καὶ οἱ δύο μας ἀντάμα,
—Τὶ κρῖμα, νὰ μὴν κόψωμεν οὔτ' ἄνθι ἀγροτικό!
'Εχάσαμε τὸν δρόμο μας, τὶ λύπης πικρὸ δρᾶμα!
Πῶς νὰ στὸ εἰπῶ,-εἶν' τὄνειρο πολὺ σπαρακτικό.

'Αγκάθια ὅλο πατούσαμε· κῆτον τὰ βήματά μας
'Απελπισμέν', ἀγάπη μου, σὰν βάδισμα τυφλοῦ.
Σχισθήκανε τὰ ροῦχα μας καὶ τὰ ὑποδήματά μας,
Τὸ αἷμα μας ἔσταζε, ἄφθονον ἐχύνετο παντοῦ.

'Επέσαμε λιπόθυμοι· μέσ στὴν λιποθυμιά μου,
Ὅπου θανάτου ἀρχίνησε νὰ πνέῃ ψυχρὴ πνοή,
Μοὔδωκες γλυκὸ φίλημα, μοὖπες, γλυκειὰ θεά μου,
«Εἶν' ὄνειρον ὁ βίος· εἶν' ψεύτικη ἡ ζωή.»

———«ο»———

ΤΑΡΑΓΜΕΝΗ ΚΑΡΔΙΑ

«Ἠνίδε σιγῇ μὲν πόντος, σιγῶντι δ' ἀῆται»
Θεόκρ. Φαρμακεύτριαι, Εἰδ. ΙΙ.

'Εσιώπασεν ὁ ἄνεμος στὴν θάλασσα γαλήνη,
Μὰ τὴν ψυχή μου ἀτάραχην ὁ ἔρως δὲν ἀφήνει.
Εἰς τἀκρογιάλι ἄχ! ἥσυχα τὰ κύματα κτυποῦνε,
Μ' ἀπὸ τὸν πόνο τῆς καρδιᾶς τὰ στήθη μου βογγοῦνε.
Ποιὰ ταραγμένη θάλασσα 'στὸ κῦμ' ἀφροὺς δὲν βγάζει;
Ποιὸς ἔχει πόνο στὴν καρδιὰ καὶ δὲν ἀναστενάζει;

Η ΚΥΠΡΙΣ

Μέσ τοῦ Αἰσήπου τὰ νερὰ τὰ γάργαρα καὶ κρύα
Θεᾶς ἀφρόπλαστο κορμὶ μιὰ μέρα κολυμβοῦσε·
Ἦτον ἡ Κύπρις· ἔχυνε γλυκύτατη εὐωδία
Τὸ θεῖον σῶμα καὶ γλυκὰ ἡ ὄχθη μοσχοβολοῦσε·
Ὁ Ζεὺς ἀπὸ τὸν Ὄλυμπον τὴν εἶδε καὶ ’λυμπίσθη
Τὰ στήθη τἀλαβάστρινα καὶ τὰ ξανθὰ μαλλιά της,
Ποῦ ἐχύνοντο στὲς πλάτες της, κεὐθὺς ἐσυλλογίσθη
Ναὐρῇ κανὲν μηχάνημα νὰ πάῃ στὴν ἀγκαλιάτης.
’Αόρατος φθάνει κοντὰ στὰς ἐκβολὰς τοῦ Αἰσήπου
Κύκνου λευκοῦ παίρνει μορφήν, ἥσυχα κολυμβάει
Στὸν ποταμὸ καὶ προχωρεῖ σιγὰ-σιγ’ ἄνευ κτύπου
Φθάνει κοντὰ εἰς τὴν θεά, κοντὰ στὴν Κύπρι πάει.
Ἡ Κύπρις τὸν ἐχάϊδευσε· κἐκεῖνος τὴν κυττάζει
Στὰ μάτια καὶ τὸ βλέμμα του τὴν Κύπρι σαγηνεύει·
Ὁ κύκνος γλυκοκελαδεῖ. «Ὁ Ζεύς, σὲ προσπελάζει
«Ἔγεινε κύκνος διὰ σέ, κἕν φίλημα γυρεύει.»

———«Ο»———

ΣΑΠΦΩ

«Δέδυκε μὲν ἀ σελάννα
Καὶ Πληϊάδες, μέσαι δὲ
Νύκτες, πάρα δ’ ἔρχετ’ ὤρα».

Τώρα τἀργυροπρόσωπο τὸ φεγγαράκι σβύνει
Μέσ στὰ καθαροφλίσβιστα τῆς θάλασσας νερά,
Κ’ εἰς ἄλλα μέρη μακρυνὰ τὸ λαμπρὸ φῶς του χύνει.
Τώρ’ ὅλα τρεμοσβύνουνε τἀστέρια θαμπερά.
Στὸν οὐρανὸν ὁ αὐγερινὸς μόνος φωτοβολάει·
Ὅλοι σὖπνον βαθύτατον· κοντεύει ἡ χαραυγὴ
Κἐμέν’ ἀκόμη ξυπνητὴν ὁ πόνος μὲ βαστάει·
Καλλίτερος ὁ θάνατος παρὰ τέτοια ζωή.

Η ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΚΑΡΔΙΑ

Στὸν φίλον μου ἰατρὸν
'Εμμ. 'Αποστολίδην.

Ὅταν ἄνεμος φυσάει
Μὲ σφοδρότατη πνοή,
Καὶ τὸ κῦμ' ὅταν βογγάει
Μὲ ἀγριώτατη βοή,

Ἡ καρδιὰ κτυπᾷ, στενάζει
Πρὸς βοήθειάν της κράζει
Τὸν Θεόν· γιατί πονεῖ
Ἡ καρδιὰ κι' ἀδημονεῖ.

'Αλλ' ὁ ἥλιος σὰν φωτίζει
Τὴν ἀνθόλουστη τὴ γῆ,
Καὶ τἀγέρι ψιθυρίζει
Μέσ' στὰ φύλλα τὴν αὐγή,

Ἡ καρδιὰ σκιρτᾷ, πετάει
Στὴν χαράν της ἄχ! ξεχνάει
Τὸν Θεόν, ὁποῦ πονεῖ
Τὴν καρδιὰ π' ἀδημονεῖ.

ΕΡΩΤΙΚΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ

Γλυκύτατά μου μάτια
  Τῆς κόρης π' ἀγαπάω,
Γιὰ σᾶς στενάζω ἀπὸ ψυχῆς,
  'Εσᾶς καὶ λαχταράω.

Γιὰ σᾶς, γιὰ σᾶς ἐγὼ θρηνῶ,
  Γιὰ σᾶς καὶ γλυκολυόνω,
'Εσᾶς ποθῶ, καὶ λαχταρῶ
  Ἕνα φιλάκι μόνο.

Ὦ σεῖς, ὡραῖα μάτια,
  Τῆς κόρης ποῦ μ' ἠρνήθη,
Τῆς κόρης ὅπου μ' ἔβαλε
  φωτιὰ μέσα στὰ στήθη,

Γιὰ σᾶς, γιὰ σᾶς ἐγὼ θρηνῶ,
  Γιὰ σᾶς καὶ κρυφολυόνω.
'Εσᾶς ποθῶ καὶ λαχταρῶ
  Ἕνα φιλάκι μόνο.

ΠΑΡΑΠΟΝΟΝ

Σκληρὴ καρδιὰ καὶ ἄπονη,
Φεύγω μακρυὰ 'πὸ σένα
Θυμήσου με καὶ μένα
Τὸν ἔρμο μιὰ φορά.

Ποῦ φεύγω μὲ παράπονο
Πικρότατο στὰ στήθη,
Γιὰ νὰ τὸ σβύσ' ἡ Λήθη
Στὰ μαῦρα της νερά.

Τοῦ πόνου μου εἶναι μάρτυρες
Τἀστέρια, τὸ φεγγάρι,
Τῆς χαραυγῆς ἡ χάρι,
Τῆς αὖρας ἡ δροσιά,

Καὶ τὰ ὡραῖα λούλουδα
Ποῦ ὁ 'Απρίλης τὰ δροσίζει,
Καὶ ὁ Μάης σαὐτὰ χαρίζει
Γλυκειὰ μοσχοβολιά.

ΑΝΤΑΠΟΔΟΣΙΣ

Ὅπως ἡ μαύρη μου καρδιὰ βαρυθυμάει,
Μιὰ μέρα κ' ἡ ἄπονη καρδιὰ θὰ αἱμοστάῃ
'Οποῦ μἀπάτησε σκληρά.

Ὅπως πικρὰ 'ν τὰ χείλη μου καὶ δὲν γελοῦνε,
Πικρὸ φαρμάκι ἀπελπισιᾶς θὰ ποτισθοῦνε
Τὰ χείλη σου τὰ πορφυρᾶ.

Θὰ πικροαναστενάζουνε τὰ σωθικά σου,
Θὰ συχνοκλαῖς τὴν τύχη σου, τὴν συμφορά σου
Κἡ λύπη θὰ σὲ τυραννῇ,

Πόνος θὰ τρώῃ τὰ σπλάγχνα σου, μελαγχολία
Πικρὸ θὰ δίνῃ βάσανο μέσ' στὴν καρδία
Ποῦ ἐμὲ τὸν ἔρμο δὲν πονεῖ.

«ο»

Η ΦΑΡΜΑΚΕΥΜΕΝΗ

Πῆρα φαρμάκι, μάννα μου, φαρμάκι καὶ ἀποθαίνω,
Ἄχ! τὸν καϋμὸ τοῦ ἔρωτος πλέον δὲν ὑπομένω.
Κλάψε, μαννοῦλα, κλάψε μου τὰ κάλλη μου τάφρᾶτα,
Καὶ σεῖς, πουλιὰ γλυκόλαλα, τὰ δροσερά μου νειᾶτα.
Κλάψε με, κάμπε ἀνθόσπαρτε, φορέσου μέσ' στὰ μαῦρα.
Τοὺς πόνους μου ἡ δροσόβολη κλάψε τῆς νύχτας αὖρα.
'Αγάπησα σκληρὴ καρδιὰ ποῦ μἔφυγε στὰ ξένα
Καὶ ὁ κόσμος εἶπεν ἄδικα πολὺ πικρὰ γιὰ μένα.

Η ΝΕΡΑΪΔΑ ΚΑΙ ΤΟ ΠΟΥΛΙ

Μέσ' στὰ λαγκάδια, σταὶς σπηλιὲς κἐπάνω σταὶς ραχοῦλες
Κοντὰ σταὶς ἀκροποταμιαίς, σταὶς κρυεραὶς βρυσσούλαις,
Στοὺς βράχους καὶ σταὶς ρεμματιαίς, Νεράϊδα τριγυρνάει
Παίζει μὲ τὰ 'λαφόπουλα, μὲ τὰ πουλιὰ μιλάει.
—«Πουλιά μου γοργοφτέρυγα, γιὰ πέστε μου, ποιὰ κόρη
«Ὡσὰν ἐμένα εἶν' εὔμορφη, ποὖμαι βασιλοκόρη,
«Πὤχω τὴν αὔρα μάννα μου, πατέρα μου τὸν ἥλιο
«Τὴν φύσιν τὴν ἀγέραστη παντοτεινὸ βασίλειο;»
Κ' ἕνα πουλὶ ποῦ κάθουνταν σἑνὸς δένδρου κλωνάρι,
Ποῦ τραγουδοῦσ' ὁλημερὶς τῆς φύσεως τὴν χάρι,
Τῆς πλάσεως τὴν εὐμορφιά, τοῦ Πλάστου τὴν σοφίαν
Ὁποῦ τὸ Σύμπαν ἔπλασε μὲ τάξιν κι' ἁρμονίαν,
Εἰς τὴν Νεράϊδα ἀπήντησεν·—«Εὔμορφη ἂν εἶσαι κόρη
«Κι' ἂν ἔχῃς νειᾶτα κεὔμορφιά, κεἶσαι βασιλοκόρη,
«Κ' ἔχεις τὴν αὔρα μάννα σου, πατέρα σου τὸν ἥλιο,
«Τὴν Φύσιν τὴν ἀγέραστη παντοτινὸ βασίλειο,
«Γνωρίζω μιὰ βασίλισσα καλλίτερη ἀπὸ σένα,
«Βασίλισσα στὰ κύματα τ' ἀφροστεφανωμένα,
«Πὤχει τὸν γοργοδύναμο τὸν ἄνεμο πατέρα
«Τὴν οὐρανοκατέβατη βροχὴ γλυκειὰ μητέρα,
«Εἶν' τὰ ποτάμια ἀδέλφια της, τὰ ψάρια σύντροφοί της,
«Τὰ πολυκύμαντα νερὰ πιστοί 'ναι ὑπήκοοί της.
«Θυμόνει καὶ ταράζονται, γελᾷ κ' ὅλα γελᾶνε.
«Μέσα στὸ γαλανόλευκο νᾶμα λαμποκοπᾶνε
«Ἄστρων ἀμέτρητος στρατός, κ' ἡ ἀργυρᾶ σελήνη
«Κι' ὁ θερμογόνος ἥλιος, ποῦ στὰ χρυσᾶ τὴν ντύνει
«Τὴν βλέπουν τὰ ναυτόπουλα κεὐφραίνετ' ἡ καρδιά των
«Κι'ὅταν λυσσάξῃ..κλαῖν πικρὰ μαννούλαις τὰ παιδιά των.

ΝΕΚΡΙΚΟΣ ΥΜΝΟΣ

'Επὶ τῷ Θανάτῳ τῆς ἀδελφῆς μου 'Αναστασίας.

Εἰς τὴν Φρυγία βλάστησες ἄνθος ὠρφανευμένο,
Στὴν Πιερία πέθανες ρόδο ξενητευμένο.

Μιὰ μέρα σ' εἶδεν ἡ Αὐγὴ κοντὰ στὸν Γρανικὸ
Σὰν ἄνθος ποῦ μεγάλωνες ὡραῖο 'Ελληνικό,
Τὸ εἶπε στὸν 'Αλιάκμονα, τὸ εἶπε στὴν Πιερία
«Ἓν ἄνθος Μακεδονικὸ βλάστησε στὴ Φρυγία.»

'Η Πιερία σἄρπαξε σὰν μητρική σου γῆ,
Σ' ἀγκάλιασε, σἐφίλησε μὲ τρυφερὴ στοργή.
Εἰς τὴν Φρυγία βλάστησες ἄνθος ὠρφανευμένο,
Στὴν Πιερία πέθανες ρόδο ξενητευμένο.

'Εκεῖ μιὰ μέρα ποῦ ἔπαιζες μὲ τ' 'Απριλίου τἄνθη
'Ο Χάρος σ' εἶδε, ἐφθόνησε, καὶ ἀμέσως ἐμαράνθη
Τ' ὡραῖο σου τὸ πρόσωπον, ἡ ὡραία σου ματιά,
Τὸ κλασσικό σου ἀνάστημα, ἡ ἀγγελικὴ θωριά.

Τὸν Χάρον σὰν ἐρώτησες, γλυκειά μου 'Αναστασία,
Ποῦ σ' ὁδηγεῖ, σἀπάντησε «σὲ σφαῖραν οὐρανία.»
«Ἄχ! πρῶτα μὲ τἀδέλφια μου, τοὖπες νάνταμωθῶ
«Νὰ τὰ φιλήσω τρυφερὰ καὶ νὰ τ' ἀγκαλιασθῶ».

«Ἄφησε», σοῦ εἶπε, «γρήγορα τὸν χῶρον τοῦ κλαυθμῶνος,
«Καὶ σ' ὁδηγῶ στὸν οὐρανόν, ποῦ δὲν ὑπάρχει πόνος,
«Ποῦ δὲν ὑπάρχουν βάσανα, κ' αἰώνια ἡ ἀρετὴ
«Κ' ἡ ἀγάπη κι' ἡ ἀλήθεια συζοῦν μὲ τὴν ψυχή.»

Εἰς τὴν Φρυγία ἐβλάστησες ἄνθος ὠρφανευμένο,
Στὴν Πιερία πέθανες ρόδο ξενητευμένο.

ΤΑ ΚΥΜΑΤΑ

Στὸν 'Ανδρέα Ραϋμόνδο

Τί κρυφομιλήματα
Ἔχουνε τὰ κύματα
Καὶ λέγουν στὴ στεριά;

—Λέγουνε παράπονα
Γιατί δέρνοντ' ἄπονα
'Απὸ τὸν Βορρηᾶ.

Νὰ ἕνα κῦμα 'κύλισε
Καὶ μὲ πόνο 'μίλησε
Στὴν ἀκρογιαλιά.

'Ο Βορρηᾶς ποῦ μ' ἔσπρωξε
'Απ τ'ς ἀγάπης μ' ἔδιωξε
Τὴν γλυκειὰ 'γκαλιά.

«Ο»

ΠΑΥΣΕ, ΠΑΥΣΕ.

Παῦσε, παῦσε τὸ τραγοῦδι ποῦ μοῦ λυώνει τὴν ζωή.
Παῦσε, παῦσε τὸ τραγοῦδι ποῦ μοῦ σβύνει τὴν πνοή.
Τὸ τραγοῦδι αὐτὸ παῦσε μὴ τὸ λὲς ἄλλη φορά.
'Η γλυκύτατη φωνή σου τὴν καρδιά μου σπαρταρᾷ.

ΝΕΚΡΙΚΟΝ ΑΣΜΑΤΙΟΝ

Ἐπὶ τῷ θανάτῳ τῆς μικρᾶς μου
ἀνεψιᾶς Ἄννης Ἐμμ. Λυμπεριάδου.

Σὰν τοῦ Μαγιοῦ δροσόλουστο καὶ ζηλευτὸ δροσάνθι,
Ποῦ ἄσπλαγχνο πόδι ἐπάτησε καὶ πάρωρα ἐμαράνθη,
Ἔτσι καὶ σὺ μαράθηκες σὰν δροσερὸ λουλοῦδι,
Κ' ἐπέταξες στὸν οὐρανὸν ἁγνὸ σὰν ἀγγελοῦδι.

Ἡ μάννα σου ἡ βαρυόμοιρη τὰ στήθη της κτυπάει,
Κλαίει καὶ σκούζει σὰν τρελλὴ καὶ τὰ μαλλιὰ τραυάει.
«Μοῦ σβυσες φῶς παρήγορο καὶ πρωϊνό μου ἀστέρι
«Τί πικρὰ ποῦ μὲ πλήγωσε τοῦ Χάρου τὸ μαχαῖρι.

«Ἔσβυσες τέκνο μου χρυσὸ κὴ χάραις σου ἔχουν σβύση,
«Καὶ ἡ χρυσαῖς ἐλπίδες μου εἰς σὲ ποῦ εἶχα στήση.
«Σὰν τοῦ Μαγιοῦ τὰ λούλουδα περίσσιαν εἶχες χάρι,
«Περίσσιαν εἶχες εὐμορφιά, κρυφό μου ἦσουν καμάρι.

ΘΑΝΑΤΟΣ ΝΕΑΝΙΔΟΣ

'Εκ τοῦ Γάλλου ποιητοῦ Ronsard.

Τὸν Μάη ὅταν μοσχοβολεῖ τὸ ρόδον, ποῦ στὴν νηότη
Τὴν τρυφερή του βρίσκεται, τὸν οὐρανὸν μαγεύει
Καὶ ἀπ' τὴν δροσόβολην αὐγὴ τὴν δρόσον ὅταν κλέβει,
Ἡ ἀγάπη του ἀναπαύεται στὴν χάρι του τὴν πρώτη.

'Αλλ' ὅταν ἡ πολλὴ βροχὴ στὸ δάκρυ τὸ ποτίσῃ,
Τοῦ φεύγει τότε καὶ ἡ εὐμορφιά, τοῦ φεύγει κἡ νεότης
Καὶ ὅταν τὸ ρόδον ἡ πολλὴ χτυπήσῃ, ἄχ! ἡ θερμότης,
Τὸ ρόδον ξεφυλλίζεται καὶ ἀδύνατον νὰ ζήσῃ.

Καὶ σὲ στὴν χαριτόβρυτη φαιδρὴ νεότητά σου,
Ὁπόταν οὐρανὸς καὶ γῆ φθόναε τὴν εὐμορφιά σου,
Ὁ θάνατος σ' ἐπλήγωσε κἐπῆρε τὴν ζωή σου.

Δέξου τώρα γιὰ ἐντάφια, κόρη, τὰ δάκρυά μου.
Δέξου καὶ αὐτὰ ποῦ σἔφερα τὰ ὡραῖα λούλουδά μου,
Νἄχῃς ἀκόμα καὶ νεκρὴ σὰν ρόδο τὸ κορμί σου.

Θάνατος Ξενητευμένου

Γλυκόλαλα πουλάκια, μοιρολογήσατε.
Δάση, βουνά, βρυσούλαις, βαρυὰ βογγήσατε·
Γιατ' ἔχω στὴν καρδιά μου πληγὴ πολὺ βαθειά,
Ποῦ πέθαν' ὁ καλός μου στὴν ἔρμη ξενητειά.
'Ανθοσπαρμένοι κάμποι, βαρυὰ στενάξατε,
«Κρῖμα στὸν νέον κρῖμα», μὲ λύπη κράξατε,
Ποῦ ἔσχισε ξανθὸς νέος μιὰ θάλασσα πλατειὰ
Γιὰ ν' ἀποθάνῃ, κρῖμα, στὴν ἔρμη ξενητειά.
'Εψὲς ὅλη τὴν νύχτα, ὡς τὰ χαράματα
'Επέρασ' ἡ καϋμένη μὲ μύρια κλάμματα
Βόϋξε, καὶ σὺ, κλάψε κλωνόγυρτη μου ἐτιὰ,
«Πέθανε ξανθὸς νέος στὴν ἔρμη ξενητειά».

———«ο»———

Ἡ Αὐτόχειρ

Ἂν μ' ἠρνήθης, σκληρέ, τὶ τὴν θέλω
Δὲν μοῦ λέγεις, τὴν μαύρη ζωή;
'Ασπασμὸν τελευταῖον σοῦ στέλλω
Καταβαίνω στὸν Ἅδη ἡ φτωχή.
Μ' ἀπηρνήθης, ἄχ ναί! κ' ἡ ψυχή σου
'Ελησμόνησεν ἔρωτ' ἁγνόν.
'Αποθνήσκω γιὰ σέ, κ' ἐνθυμήσου
Ἔχεις, ἔχεις κριτὴν τὸν Θεόν.
Στὸν ψυχρὸν μέσα τάφον ποῦ μπαίνω
Θἄμπῃς, θἄμπῃς καὶ σὺ μιὰ φορά.
'Αποθνήσκω καὶ σὲ περιμένω.
Εἶν' ὁ τάφος κοινὴ συμφορά.

ΕΡΩΤΙΚΟ ΠΟΥΛΙ

Πουλὶ εἶμαι ἐγὼ ἐρημόλαλο, στὸν πόνο τῆς καρδιᾶς μου
’Αναστενάζω καὶ θρηνῶ.
Καὶ ἀναστενάζει ἡ λαγκαδιὰ στοὺς ἦχους τῆς λαλιᾶς μου,
Ὅπου σκορπίζω στὸ βουνό.
Στῆς νύχτας τὴν βαθειὰ σιγὴν πικροὶ μὲ δέρνουν πόνοι
Καὶ ἀντιλαλῶ στὴν μοναξιά.
Πουλὶ εἶμαι ’γὼ ἐρημόλαλο, γλυκόφωνο εἶμαι ἀηδόνι
Καὶ ἐρωτευμένη ἔχω καρδιά.

——«Ο»——

ΠΡΟΣΕΥΧΗ ΔΥΣΤΥΧΟΥΣ

'Εκ τοῦ Λαμαρτίνου.

Ὦ Σύ, ποῦ ταὐτί σου κλίνει
Στοῦ σπουργίτου τὴν φωληά,
Κ’ ἡ βροχή σου πάντα δίνει
Στὸν ἀνθὸ παρηγοριά,
Θεία Πρόνοια, ποῦ χαρίζεις
Στὸν καθένα μας ζωή,
Εὐμενὲς ταὐτί Σου κλῖνε
Στὴν θερμή μου προσευχή,
Ἕνας κρύφιος παλμὸς εἶναι
Ποῦ σοῦ στέλνει μιὰ ψυχή.

ΠΡΟΣΕΥΧΗ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΘΕΟΝ

Στὸν φίλον μου Θ. Παυλίδην, ἰατρόν.

Ὦ Πνεῦμα ἐπουράνιον, κι' ἀνέσπερος Αἰτία,
Φῶς ἄπειρον, Φῶς ἄναρχον,τῶν πάντων ἡ 'Αρχή,
Σπλαγχνίσου, Σὲ παρακαλεῖ μία θνητοῦ καρδία,
Σπλαγχνίσου, Πλάστα· φώτισε μιὰ ταπεινὴ ψυχή.

Εἶν' ἡ ψυχή μου μόριον τῆς ἀχανοῦς ψυχῆς Σου.
Σὺ φωτεινὴν τὴν ἔπλασες κι' ἀγνὴν στὸν οὐρανόν,
Κι' αὐτὴ ποτὲ παρήκοος εἰς τὴν διαταγή Σου
Τυφλὰ περιπλανήθηκε σὲ πάθος ταπεινόν.

Τώρ' ἀπὸ σφαῖραν ὑλικὴν τὸν νοῦν μου ἐμβαθύνω
Στ' ἄπειρον δημιούργημα τῆς Θείας Σου Χειρός,
Τῆς φαντασίας τὰ πτερὰ μὲ δύναμιν ἐκτείνω,
'Αλλὰ δὲν φθάνω στ' ἄπειρον· τῆς γῆς εἶμαι σποδός.

Μάτην ποθῶ τὸν οὐρανὸν, καὶ μάτην ἀναπλάττω
'Απείρους κόσμους κι' ἀχανεῖς μέσ στἄστρα τὰ λαμπρά,
Καὶ μάτην ἀπ' τοὺς ὀφθαλμοὺς τὸ δάκρυ ἀπομάττω
Τοῦ οὐρανοῦ ἐξόριστος, μηδαμινὴ σκιά.

Η ΜΑΡΤΥΣ

'Αφ' ὅτου τ' ἀντικείμενον τῆς μόνης μου λατρείας
Χθὲς ἔχυσε τὸ αἷμα του γιὰ Κεῖνον ποῦ ἐσταυρώθη
Γιὰ Κεῖνον ποῦ ὑπέφερε γιὰ ξένας ἁμαρτίας
Ἐσβύσθησαν τοῦ ἔρωτος οἱ σαρκικοί μου πόθοι.

Ποθῶ τώρα τὸν θάνατον, ποθῶ τοῦ μαρτυρίου
Τὸν στέφανον, π' ἀμάραντον τοῦ Πλάστου μας ἡ Θεία
Τὸν ἔπλεξεν ἡ Πρόνοια γιὰ κείνους ποῦ τοῦ βίου
Τὰς ἡδονὰς ἠρνήθησαν μὲ πίστιν οὐρανία.

Ὦ σὺ ποῦ περιφρόνησες τὰς ἡδονὰς τοῦ κόσμου,
Ποῦ ἦσουν ἡ μόνη μου χαρά στὰ βάθη τῆς ψυχῆς μου,
Ὦ σὺ τὸ γλυκὺ ζώπυρον τοῦ μόνου ἔρωτός μου
Εἶν' ὁ Χριστὸς πλέον γιὰ μὲ τὄνειρον κι' ἡ ἐλπίς μου.

———«Ο»———

ΤΟ ΚΥΤΑΓΜΑ

Στὰ μάτια σου σὲ κύτταξα, κἤθελα γιὰ νὰ μάθω,
Σὰν τὶ παλμοὺς μέσ' στὴν καρδιὰ κρύβεις, ὡραία κόρη,
Μὰ πόσο μὲ συγκίνησε βαθύτατ' ἡ ματιά σου,
Ὅταν στὰ στήθη σου ἔννοιωσα παρθενικαὶς λαχτάραις.
Σὰν τὶ γλυκύταταις στιγμαὶς ποῦ κρύβει ὁ πρῶτος ἔρως.
Ἀχ ἡ ματιά σου μἔδειχνε μαγευτικὴ μιὰ σπίθα
Τοῦ ἔρωτος, ποῦ χαμόγελο λὲς κἦτον εὐτυχίας.

Β'.

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΥΜΝΟΥΣ ΤΩΝ ΣΚΥΘΩΝ

ΣΥΜΠΑΝ ΚΑΙ ΑΡΜΟΝΙΑ

ΛΟΓΑΟΙΔΙΚΑΙ ΩΔΑΙ

«ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΥΜΝΟΥΣ ΤΩΝ ΣΚΥΘΩΝ»

ΥΜΝΟΣ ΣΤΗΝ ΝΥΧΤΑ

(Σύμπαν καὶ Ἁρμονία)

Στὸν ποιητὴ Π. Χρονόπουλο.

Ἀργυροφέγγαρη νύχτα στὰ μελάμπεπλά σου κάλλη ὕμνον θὰ ψάλλω. Στὸν ναόν σου, νύχτα, καὶ στὸ μυστήριό σου ᾠδὴν θὰ πλέξω, ᾠδὴν ἀπ' τῆς ψυχῆς μου τὰ μυστικὰ τὰ βάθη. Θὰ στείλω τὴν ψυχή μου στὴν εὐμορφιά σου, καὶ στοὐρανοῦ σου, ποῦ τὸν στολίζουν τἄστρα καὶ ἡ σελήνη, στοὐρανοῦ, τ' ἀνεξιχνίαστα, τἄρρητα μεγαλεῖα, νὰ πάρω ἀπὸ τὴν εὐμορφιά σου τὴ μυστηριώδη· ναὸ νὰ χτίσω τῆς ἁρμονίας, μὲ τἄπειρου, τ' ἀνεξιχνίαστου μυστηρίου τὴ γαλήνη. Φώτισέ με, Σελήνη, Σελήνη πασιφάη, καὶ σὺ ἀστρόλουστη χλαμύδα τοῦ ἀνάριθμου Γαλαξία, καὶ σύ, Τοξότη, ποῦ ἕτοιμος νὰ σημαδεύσῃς κἄποιο φωτεινὸ σημεῖον τῆς σκέψης καὶ τῆς ἀπείρου ἁρμονίας, τοῦ ἀθανάτου, τοῦ Πανσόφου Κτίστη, πὤκτισε τὸ Σύμπαν μὲ τόσην ἁρμονία, μὲ τόσην εὐμορφιὰ καὶ μεγαλεῖο.

Ὁ νοῦς μου δειλιᾷ στὸ ἐκπληκτικὸ τὸ μεγαλεῖο, ποῦ μπρὸς παρουσιάζεται στοὺς ὀφθαλμούς μου! Ὅπου καὶ ἂν ἀτενίσω, χωρὶς ἀρχὴ καὶ τέλος, ἓν ἀπειράριθμο καὶ ἁρμονικὸ ἕνα Σύμπαν, ξετυλιγμένο βρίσκεται στὰ βλέμματά μου! Ὅπου καὶ ἂν ἀτενίσω, μεγαλεῖο, καὶ κόσμοι, καὶ στοὺς κόσμους μέσα κόσμοι, καὶ μέσ' στοὺς κόσμους ἄλλοι κόσμοι, ἀπειρωστοὶ μέσ' στἄπειρον προβάλλουν!

Ὦ! νύχτα, νύχτα, νύχτα, ὦ μεγαλόπρεπη, ἀστρολουσμένη, νύχτα! Ν ύ χ τ α ποῦ μοῦ ἔδωκες στὴν φαντασία φτερά, νὰ τρέξω στὸ διάστημά σου, τὸ ἄπειρο, τὸ ἀμέτρητο, τὸ εὔμορφό σου.

...Θὰ πάρω τὴ λύρα μου...Τέτοια μιὰν ὥρα, ἔδωκα ζωὴ στὸν ἔρωτά μου. Ἄχ! μοῦ κοπῆκαν τὰ φτερά...καὶ ποῦ νὰ φθάσω καὶ πῶς θὲ νὰ γυρίσω πίσω στὸ σημεῖο ἐκεῖνο ποῦ ἄρχισα; Ψυχὴ εἶμαι πλανεμένη καὶ τὰ φτερά μου τἄκοψεν ὁ Φοῖβος ὁ ἀδελφός σου, καὶ ἡ Αὐγὴ ἡ ροδόκρινη, σὰν πρόβαλε, τῆς σκέψης τὸ ἀραχνοῦφαντο μοῦ χάλασε τὸ νῆμα.

Ὅλοι κοιμοῦνται! κἐγώ; ἀγρυπνῶ, Θεέ μου! Καὶ τί ζητῶ; Τὸν πόνον τῆς ψυχῆς μου στῆς εὐμορφιᾶς σου νὰ ξεχάσω τὴν ἄπλετη τὴ θεωρία. Χαῖρε, νύχτα, καὶ ἐμὲ θυμήσου, τὸν ψάλτη ποῦ σὲ ψάλλει, χαῖρε! Ἀπ' τὴ δροσιά σου, καὶ ἀπὸ τὴν εὐμορφιά σου δός μου, νύχτα δροσόλουστη, ἀστεροφόρα, ἀργυροφέγγαρη, ὡραία νύχτα!

«ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΥΜΝΟΥΣ ΤΩΝ ΣΚΥΘΩΝ»

ΥΜΝΟΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΗΛΙΟΝ

Στὸν λογοτέχνη Χάρη Φωτεινό.

ΗΛΙΕ Χρυσάχτινε, χρυσοχαίτη,
Φωτοστεφάνωτε, φωτολουσμένε,
Στὴ φλογερή σου ἀχτῖνα,
Ποῦ φῶς καὶ ζωὴ παντοῦ χύνει
Κ' ὑγεία καὶ νειότη χαρίζει,
Ὕμνον θὰ εἰπῶ θαυμασμοῦ,
Ἓν Ἆσμα λατρείας.

Τὸ φωτεινὸ καὶ γλυκό σου χαμόγελο,
Ποῦ χαρὲς στὲς ψυχὲς ὅλων δίνει,
Μόλις ἡ Αὐγὴ χαροπὴ
Γιὰ σένα τὲς πύλες ἀνοίξη,
Ἡ Φιλομήλα λαλεῖ·
Καὶ τερετίζει μὲ χάρι
Στὴς πρῶτες ἀχτῖνες σου τὸ χελιδόνι.

Τραγούδια ἡ Φύσις σοῦ ψάλλει,
Καὶ τὰ δροσάνθη χαρούμενα στέλνουν
Εἰς σὲ τἄρωμά των λατρεία.
Ἂν ποτε σὺ σκοτεινιάσῃς
Ἡ Γῆ τί θὰ μοιάζῃ;
—«Ἕνας μαῦρος, ἀπέραντος,
Ἄψυχος Τάφος».

Σένα ὁ Σκύθης ὑμνεῖ,
Σένα λατρεύει ὁ Πέρσης.
Ὅλοι λατρεύουν τὸ φῶς,

Καὶ μισοῦνε τὸ σκότος.
Φιλεῖ τὸ φῶς ἡ ζωή,
Τὸ σκοτάδι τὸν Ἅδη.

Τὸ Μεγαλεῖό σου, Φοῖβε
Χρυσάχτινε, ἀχτινομμάτη,
Ποιὸς εἰμπορεῖ
Νὰ σοῦ ψάλῃ ἀντάξια, ποιός;

Σὺ πάντα π ρ ῶ τ ο ς, Ἐσύ,
Βασιληᾶς εἰς τὴ χτίσῃ!

Ἐσὺ Ἀ ρ χ η γ ὸ ς στὴν αἰθέρι' Ἁρμονία!
Γύρω σου, σὰν ὑπηρέτες πιστοί,
Δορυφόροι Πλανῆτες,
Μὲ τοὺς Πλανήτας κ' ἡ Γῆ
Σὲ πάντα δοξάζουν.

Τὸ Ἀπολλώνειό σου Ἑ φ τ ά χ ο ρ δ ο
Ποῦ τονίζουν οἱ ἑφτά σου Πλανῆτες
Ἄκουσεν ὁ Πυθαγόρας στὴν Κρότωνα
Κ' ἔνοιωσ' ἀνέκφραστη γλύκα
Στὴν οὐράνια τὴ μουσική σου.

Στὴν ἰδική του γλῶσσα θὰ εἰπῶ
(Δικά μου δὲν εἶναι τὰ λόγια).
—«Ἡ ἀνθρωπότης στραβή,
Δὲν μπορεῖ γιὰ νὰ πιάσῃ
Τῆς εὐμορφιᾶς τὴν ἰδέα·
Κωφή· δὲν ἀκούει τοὺς ἤχους
(Ὡσὰν ὁ γύφτος ποῦ κρούει
Τὸ σίδερο πάνω στάμόνι),
Τοὺς ἀερογέννητους ἤχους
Τῆς Θεϊκιᾶς Ἁ ρ μ ο ν ί α ς».

—«Σκλάβα ἀνθρωπότης !
Στὸν ἀγῶνά της πάντα σκυμμένη,
Εἰς τοῦ ψωμιοῦ τὸν ἀγῶνα,
Στὴν ἄχαρη τὴ βιοπάλη,
Δὲν εἰμπορεῖ ν' ἀπολαύση τὸ φῶς,
Νὰ χαρῇ τὴ ζωή,
Εἶν' σκυμμένη στὸ Σκότος».

Σὺ πάντα π ρ ῶ τ ο ς, 'Εσὺ ἀ ρ χ η γ ὸ ς,
Φωτεινά σου τὰ λόγια·—
«Φῶς, δόστε φῶς στὸ κόσμο θνητοί·—
'Αγάπη, γαλήνη.—'Ελᾶτε στὸ φῶς!
'Ελᾶτε στὸ φῶς! Τὸ φῶς ζωὴ δίνει...»
Ἥλιε, γιὰ μένα εἶσαι ζωή·
Φῶς, εἶσαι Λατρεία.

Λ. Α. Λαζαρίδης

ΕΡΓΑ ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΣ

Θεοδότη (1912)

Στεναγμοὶ τοῦ Δάφνη (1917)

Ἡ Φλογέρα τοῦ Φύλλη (1917)

Ἀδράστεια (1918)

The Greek Pastoral (1924)

